

1ste Grote Gentse Coulissentocht

www.Solidariteit van Onderop.be

Beste,

**(Dit is een pamflet, geen academische tekst.
Daarvoor is de bronvermelding te slordig, de verontwaardiging te groot.
Verspreiden naar wens.)**

We maken vandaag een fietstocht langs 8 locaties waar we telkens wat uitleg zullen geven. De tocht duurt normaal 30 minuten op de fiets. Met de uitleg en aan ons tempo zullen we er ongeveer anderhalf uur over doen.

We rijden tot aan de Vinkenlaan in Sint-Amandsberg, keren terug langs de Dampoort, en eindigen op de Muide in het Oud Klooster.

Elke locatie illustreert een facet van de woonproblematiek in het Gentse.

Mijn excuses. Uw gids is vreselijk subjectief.

Maar hij heeft zijn best gedaan om alle flagrante onwaarheden te weren.

Deze tocht is opgedragen aan Tom Bouman, de eerste gedomicilieerde van het Oud Klooster die er eigenlijk bij had moeten zijn als welwillende stoorzender.

Evarist De Buckstraat 2: Een Bezoek van de Knokploeg

6 mei 2011 om 17u30.

‘Alerta! knokploeg vd eigenaar in Evarist de Buckstraat nr 2! Allen daarheen! Str door.’

Ik was aan het werk toen ik deze sms ontving. Ik vertrok meteen. Zwetend op de fiets want het was een warme dag.

Toen ik arriveerde, druppelde het hier vol met activisten. Voornamelijk anarchistische jeugd. Hier; aan de overkant van de straat, stond A. Zijn vijf zoontjes tussen drie en twaalf jaar speelden daar iets verderop in het gras met hun moeder, weg van het geweld.

Voor de deur stond een zwarte SUV. Die was van de eigenaar van het pand. Daar waren nog geen uur geleden zes mannen uitgekropen: de knokploeg. Zij hadden de deur ingebeukt en waren naar boven gestormd. Zij dreigden ermee op de kinderen te slaan.

De activiste die bij de familie overnacht had, kon enkel nog om hulp bellen.

Het gezin was naar buiten gevlucht.

En hier stonden we dan. Vijftien anarchisten, een knokploeg en een kroostrijk gezin er tussenin.

Voor de eerste – en hopelijk laatste – keer in mijn leven heb ik toen 112 gebeld.

Een kleerkast van een vent kwam even uit de voordeur en stapte weer binnen.

De politie kwam en gaf het gezin de keuze om opnieuw het huis binnen te gaan.

Het pand was officieel gekraakt dus was het officieus van hen. Althans voorlopig.

Het gezin was te geïntimideerd om er nog een voet binnen te zetten.

Inderhaast hebben we toen met z'n allen hun karige huisraad naar buiten gedragen. De zoektocht naar een huis begon weer van voor af aan.

Dit gezin van Roma-origine kwam uit het ontruimde beluik in de Spitaalpoortstraat, waar we straks nog een bezoekje brengen.

Het heeft nog maanden geduurd voor ze een stabiele plek vonden op de Muide. In die maanden hebben ik hen weken lang in het park weten slapen.

Dit huis in de Evarist De Buckstraat heeft na het bezoek van de knokploeg een stevige nieuwe deur gekregen.

Daarna heeft het nog twee jaar "TE KOOP" gestaan. Er zijn ernstige vermoedens dat eigenaars en immo-makelaars onder één hoedje spelen om krakers te weren en leegstandstaks te vermijden.

Wie zal het zeggen?

(Niet lang na het incident met de knokploeg werd het hoekhuis aan de overkant gekraakt door mensen die mij persoonlijk niet bekend zijn.

Zij hebben er bij mijn weten jaren in kunnen blijven.

Je moet geluk hebben met leegstand. Soms blijf je onder de radar. Soms is er niet meer nodig dan wat bewoning om eigenaars de zin te geven om wat naar hun pand om te kijken.)

Poema: Krakers

Eén winter geleden stond op deze plek nog het karkas van het **gekraakte tankstation** De Poema.

Ik citeer uit het Nieuwsblad om de hoerastemming weer te geven toen de Poema tegen de vlakte ging.

“Tien jaar geleden werd de laatste benzine er gepompt. Maar het duurde nog een decennium om zware bodemvervuiling op te sporen, krakers weg te jagen en het terrein te verkopen.

[...]

Het vervallen tankstation, gebarricadeerd met allerlei golfplaten en planken en voorzien van schreeuwerige slogans, is al jaren een doorn in het oog, een stadskanker.¹”

De Poema heeft jarenlang onderdak geboden aan een actief allegaartje. Het was er rommelig maar de sfeer was er tenminste opgeruimd. Toch hadden veel mensen tien jaar lang liever geen activiteit gezien op dit zwaar vervuilde stukje grond. En verkiest de goegemeente de schreeuwerigheid van een functionerend pompstation boven de strijdbaarheid én gastvrijheid van een tankstation dat gekraakt werd.

Een spijtige zaak.

Gent telt naar schatting 480 krakers, gespreid over 96 kraakpanden².

¹ 5 juni 2012 – Het Nieuwsblad - Verlaten en gekraakt tankstation na tien jaar gesaneerd en afgebroken.

² 22 april 2013 – Het Nieuwsblad - Maak kraken strafbaar & 22 april 2013 – Het Laatste Nieuws - Open Vld wil kraken strafbaar maken & 13 april 2013 – Het Nieuwsblad - Politie telt 96 kraakpanden in Gent.

Je hebt ruwweg **twee soorten krakers**.

Je hebt de **autonomen**. De mensen die kraken uit ideologie - eerder anarchistisch van inslag - of uit pure vrijheidsdrang om niet met de markt mee te willen draaien.

Kraken is voor hen een verzetsdaad.

In kraakpanden van dit slag worden vaak optredens, volkskeukens en doorgeefwinkels georganiseerd. In Gent was er lange tijd elke dag wel ergens een volkskeuken. En er is een grote doorgeefwinkel in de Kanunnikstraat 3, elke woensdagnamiddag open tussen 14u en 17u.

De Poema was een autonome gemeenschap.

De tweede soort krakers zijn de **mensen die geen keuze hebben**. Het volk dat niet met de markt kán meedraaien.

Zij vormen triest genoeg de meerderheid.

Met hen in gedachten, is kraken de frontlinie van de allerarmsten

Dit zijn de sans-papiers, de daklozen die tijdelijk uit de boot vallen, de Romafamilies die in hun thuisland als paria's behandeld worden en - liever dan in Roemenië onder een brug te kamperen en dagelijks bespuwd te worden - hier aan een carrousel van uitzettingen beginnen.

Hoe zit dat juridisch?

Kraken - wonen zonder toestemming - is **illegaal maar niet strafbaar**.³

Een kraakpand wordt beschermd door het **verbod op huisvredebreuk**.

Zolang het pand leeg staat, en zolang men zich niet op heterdaad laat betrappen tijdens het binnenbreken, kan men de kraker strafrechtelijk niets aanwrijven.

Krakers zijn dus geen criminelen.

Een kraakpand kan **gelegaliseerd** worden om het zo te zeggen. Dit gebeurt via een conventie, een tijdelijke woonafpraak met de eigenaar

In het Oud Klooster op de Muide, onze eindbestemming, werd daartoe een bezetting ter bede afgesloten.

Om nog een rechtse mythe te ontcrachten: doorgaans betalen krakers voor **water, gas en elektriciteit**.⁴

En **domiciliëring** in een kraakpand is wel degelijk mogelijk. Sterker nog: de stad moet het wettelijk verplicht toelaten.

MAAR: officieus wordt dit aan alle kanten tegengewerkt.

In het Oud Klooster bijvoorbeeld, kreeg de mondige, blanke provo Tom Bouman al heel vlug zijn domicilie te pakken. De meeste Romabewoners van het klooster daarentegen, stuiten nog steeds van het kastje naar de muur.

Kraken is een avontuur waarin je een stuk vrijheid verovert maar het kan ook een veldtocht worden van nederlaag naar nederlaag.

De meeste krakers worden door de huiseigenaars voor het vredegerecht gesleept en in kortgeding uitgezet.

Krakers winnen geen rechtszaken.

Dit zou namelijk een ontoelaatbaar precedent scheppen binnen de rechtspraak. Geen enkele zittende magistratuur in dit land zal willens en wetens het privébezit uithollen.

³ 19 mei 2013 - MO - Solidair kraken in Brussel.

⁴ 31 augustus 2013 - De Standaard - Interview Siegfried Bracke.

In de praktijk en in theorie komt het erop neer dat **eigendomsrecht** in onze samenleving primeert op onderdak, op een menswaardig bestaan, op het recht op wonen; een mensenrecht.

Camping: Woonwagenbewoners⁵

Welkom op de ‘Camping’, een **gekraakt stadsterrein** met woonwagens en tijdelijke bouwsels.

Dit was voorheen een braakliggend stuk grond vol afval. De campingbewoners hebben ettelijke containers vuil geruimd voor ze zich hier vestigden.

Ook de Camping wordt bedreigd. De stad plant naar eigen zeggen een park maar er zijn natuurlijk ook plannen voor een building in het aanpalende veld.

Gewoonlijk klitten woonwagenbewoners samen.

Zij vormen een solidaire, kleinschalige gemeenschap waar statusangst en regeldwang van weinig tel zijn.

Woonwagenbewoners zijn doorgaans geen bemiddelde mensen. Zij kunnen niet in de onbetaalbare woningen gaan wonen die tegenwoordig op de markt zijn. Zij willen niet naar de verloederde stadswijken waar eventueel nog iets krap en bedompts binnen hun budget zou kunnen liggen.

Het Vlaams Minderhedencentrum, het kenniscentrum rond etnisch-culturele diversiteit, constateert dat er meer en meer woonwagenbewoners zijn, terwijl het aantal standplaatsen nauwelijks toeneemt.

Op de **gemeentelijke terreinen** kan slechts de helft van de Vlaamse woonwagengezinnen terecht. En door strenge stedenbouwkundige richtlijnen stijgt het aantal **private woonwagenterreinen** nauwelijks

De meeste woonwagenbewoners kunnen niet anders dan zich **illegaal stationneren** met dreiging van boetes en uitdrijving

Zij zwerven vaak meer dan hen lief is. Gewoon omdat ze altijd weer verdreven worden van de plek waar ze halt houden.

Het spreekt voor zich dat **watertoevoer of elektriciteitsvoorziening** op dergelijke stopplaatsen ofwel totaal afwezig is, ofwel geïmproviseerd moet worden.

Als woonwagenbewoners geen plek hebben waar ze legaal kunnen verblijven, dan wordt hun recht op wonen met de voeten getreden.

Daarnaast blijven zij vaak rechteloos door de obsessie van de wet met **domicilieadressen** en de onwil van lokale besturen om deze toe te kennen.

Sociale zekerheid aanvragen is voor woonwagenbewoners bijna even moeilijk als voor daklozen.

Zonder vaste verblijfplaats heb je blijkbaar enkel recht op wat liefdadigheid. Weinig meer.

Nochtans is de woonwagen (als verzamelnaam voor tal van verplaatsbare constructies, van caravan tot “chalet op wielen”) een volwaardig erkende woonvorm in Vlaanderen.

⁵ Voor exacte bronverwijzingen: Charter Beweging Recht op Wonen – Punt 5.3 & 2010 – Agentschap voor Binnenlands Bestuur. Afdeling Beleid Binnenland, Steden en Inburgering - Wonen op wielen. Woonwagenterreinen aanleggen en beheren, een handleiding.

Dat betekent dat ook zij beschermd worden door Art. 15 van de grondwet waarin de **onschendbaarheid van de woning** wordt gegarandeerd.

Maar er zit een angel in de wetgeving.

Officieel is de woonwagenbewoner een **voyageur, een Manoesj of Roma**. Vanuit een soort positieve discriminatie tegenover deze gestigmatiseerde groepen, heeft de Vlaamse Overheid beslist om enkel hen als woonwagenbewoner te erkennen⁶.

Mensen die dus niet uit traditie maar uit overtuiging of noodzaak voor de woonwagen kiezen, zoals de bewoners van de Camping hier, worden voorlopig niet eens als dusdanig erkend.

Het **recht op nomadisme** - het recht van elke mens, niet enkel van erkende minderheden, om te reizen, om zich te verplaatsen zonder constante controle, zonder voortdurend verjaagd te worden - is nog bijlange niet gecementeerd.

En dit zal nog zijn tijd duren in een land dat amper nog vluchtelingen erkent, een Europa dat veiligheid boven vrijheid plaatst, een wereld waarin werkelijk elke vorm van privacy bedreigd wordt.

Hoekhuis Vinkenlaan Valkenstraat: Leegstand Sociale Woningen

Welkom op de beruchte hoek van de Vinkenlaan en Valkenstraat.

Op **23 december 2004**, bijna een decennium geleden, voerden de Krotbusters hier een Kerstspel op. Deze sociale woning stond toen 5 jaar leeg.

Men heeft toen de bevoegde minister en sociale huisvestingsmaatschappij De Volkshaard aangeschreven.

Er was sprake van een nakende renovatie.

Op 27 oktober 2013 is er nog steeds geen verandering te zien.

Wat we wel weten is dat elke kraker in deze buurt onmiddellijk een uitzettingsprocedure aan zijn broek heeft en dat de Volkshaard vreselijk verontwaardigd reageert, telkens mensen oneigenlijk aan hun kostbare patrimonium raken.

*De SP(A) is sinds 1986 ononderbroken aan de macht in Gent. Toch staan er na 27 jaar onafgebroken bewindsvoeren nog steeds **8000 mensen op de wachtlijst voor een sociale woning**.*

Tussen 2001 en 2011 is er zelfs geen enkele sociale woning bijgekomen.

De wachttijd bedraagt gemiddeld vijf jaar⁷.

Gent heeft twee **sociale verhuurkantoren** die tegen een vergoeding de lasten van verhuring en renovatie op zich nemen, maar met amper 300 woningen in portefeuille is dit slechts een druppel op een hete plaat.

Ondanks het voornemen om 20% sociaal te bouwen, zal het aantal sociale woningen waarschijnlijk stabiel blijven. De bouwprocedures zijn te rigide, de maatschappijen hebben steeds meer moeite om grond aan te kopen en de bouwtechnische vereisten zijn strenger geworden⁸.

⁶ 2010 – Agentschap voor Binnenlands Bestuur. Afdeling Beleid Binnenland, Steden en Inburgering - Wonen op wielen. Woonwagenterreinenaanleggen en beheren, een handleiding, p.16.

⁷ 22 april 2011 - Nieuwsblad - In tien jaar tijd nul sociale woningen bij.

⁸ 2011-2012 - Bart Van Bouchaute – Masterproef Politieke Wetenschappen - Gentrificatie als strategie van stadsvernieuwing, p. 54-55.

De echte schande echter, schuilt hem in de **leegstand**.

De officiële Gentse leegstandslijst telt *307 panden*.

Dit zijn 307 geregistreerde gebouwen die minstens een jaar leeg staan.

Onbenutte sociale woningen staan niet op deze lijst.⁹

Van de 12951 sociale woningen in Gent, staan er 1504 leeg. Dat is 11,6%.¹⁰

Wie dat wil kan naar de Maïsstraat en het Jan Yoensplein gaan, naar Nieuw Gent of Scheldeoord en daar dezelfde verloedering aanschouwen als hier. In de Rabottorens bijvoorbeeld, hebben ze systematisch de meters uitgebroken om krakers buiten te houden. Als resultaat zullen die flats twee, drie jaar hebben leeggestaan alvorens te worden afgebroken.

Wat is hier nu de **reden** voor?

Sociale woningen van 40 jaar of ouder moeten volledig gerenoveerd worden.

Zo'n totaalrenovatie kost ongeveer 65.000 euro per pand en duurt gemiddeld drie jaar.

Renovatie is dus niet evident.

Het is ook niet echt populair bij beleidsmakers.

Doordat gezinnen geherhuisvest worden, verkorten de wachtlijsten er niet meteen door.

Daarbij komt dat Minister Van den Bossche in het verleden nieuwbouwprojecten verkoos boven renovatie.

Een renovatiepauze werd ingelast.¹¹

De **remedies** tegen die enorme leegstand van sociale woningen zijn zowel radicaal als reformistisch.

Er is dringend een inhaalbeweging nodig op het vlak van **renovatie**. De sociale woningmaatschappijen zouden via renteloze leningen financiële injecties kunnen gebruiken.

De procedures kunnen nog veel versoepeld worden.

Het beleid zou er **kluswoningen** van kunnen maken op Nederlandse leest en de maatregel afschilderen als een experiment. Zo kan iemand een krotwoning aan zeer lage prijs kopen of huren op voorwaarde dat zij of hij haar opknappt.¹² Maar daar zal de strenge Vlaamse Wooncode vast een stokje voor steken.

Je kunt deze woningen ook prima kraken. Ze hebben vaak gas en elektriciteit en alle nutsvoorzieningen. Al duurt het maximum 3 maanden voor je weer op straat staat en minimum een dagje. Ook is het zo dat de sociale woningmaatschappijen sluwder worden en her en der te lande hun leegstaande panden al wat "renoveren" door de vloer en het sanitair uit te breken onder het mom van isolatiewerken, zoals deze week nog in Zelzate.¹³

Begrippen als 'onbewoonbaarheid' en 'veiligheid' vormen vaak een prima excuus om panden dicht te spijkeren in het algemeen belang.

De federale regering heeft de voorbije vijf jaar 630.000 euro **krotbelasting** betaald voor 64 federale overheidsgebouwen.¹⁴

⁹ <http://krakengent.squat.net/?p=307>

¹⁰ 29 juli 2013 – De Standaard - Een op de tien sociale woningen in Vlaanderen staat leeg.

¹¹ oktober 2013 - Mailverkeer met Herman Peeters.

¹² <http://nl.wikipedia.org/wiki/Klushuis>

¹³ 22 oktober 2013 – AVS Nieuws – Wat met Klein Rusland?

¹⁴ 14 juli 2013 – De Standaard - Overheid betaalt 630000 euro krotbelasting.

Beluik Spitaalpoortstraat: Antikraak – Daklozenopvang - Verkoop Stadspatrimonium

Welkom in het Spitaalpoortciteitje.

Laat mij even het volgende duidelijk maken. Er bestaat in België **geen waterdicht vangnet** voor thuislozen. Niet voor volwassenen en niet voor kinderen.

Het is als met het armoedebeleid. Er zijn veel actieve instanties, er zijn gespreide initiatieven en er is een hoop volk dat zich al dan niet officieel inzet om accidenten te vermijden.

Er zijn veel goede bedoelingen maar er is ook sprake van onwil en zelfs kwaad opzet.

Vraag dit maar aan transitmigranten in Oostende, de hongerstaking uitgedrukte, de Roma die in Brussel Noord slapen en de Afghaanse families die terug moeten. Vraag dit maar aan de mensen die in mei 2011 uit het Spitaalpoortciteitje werden gezet.

Er is een vangnet om mensen niet op straat te laten slapen maar dit werkt vaak **uitsluitend**. Enkele voorbeelden.

Steden breiden hun daklozenopvang niet uit. Om het zo gevreesde **aanzuigeffect** te vermijden.

In september 2012 is zo nog een man gestorven voor de deur van de Gentse nachtopvang. Alle bedden waren bezet.¹⁵

In 2013 sloot Gent zijn winteropvang reeds op 29 maart. Veertig extra bedden waren niet langer beschikbaar.

Het geld was op. De winter duurde te lang.

36 mensen werden aan de deur geweigerd.

Die avond vror het -2° in Gent.¹⁶

Hulpverleners rapporteren dat één vrouw toen de nacht heeft doorgebracht op een bankje met haar twee kinderen onder haar jas.

Dit haalde de pers niet. De verlenging van de winteropvang in Brussel en Antwerpen was toen wel groot nieuws in de twee landelijke journaals.

Het ganse jaar door zijn er 50 bedden beschikbaar voor daklozen. In de winter zijn er 40 extra en nog eens 25 in het weekend.

In 2012 *was er gedurende 76 nachten een **gebrek aan capaciteit in de nachtopvang**. Dat is één nacht op vijf.*

1441 mensen werden 's avonds om 22u15 aan de deur geweigerd.¹⁷

Dit zijn dan nog de mensen die zich aanmeldden.

Is de winterregeling niet in voege, dan heeft een dakloze slechts recht op 5 nachten in 2 weken. 9 Van de 14 nachten kan hij dus op straat gaan slapen.¹⁸

Naast de nachtopvang bestaat er **crisisopvang**. Voor diegenen die nergens anders meer terecht kunnen. Die kost 20 € per dag (!) voor iedereen ouder dan twaalf. Sommige mensen hebben schulden gemaakt om in de crisisopvang te kunnen zitten.¹⁹

¹⁵ 3 september 2012 - VTM Nieuws - Tekort aan opvang voor daklozen kostte dit weekend twee levens.

¹⁶ <http://lokaalsociaalbeleidgent.be/wijkwelzijnsoverleg/SluizekenTolhuisHam/Lists/Berichten/DispForm.aspx?ID=94&ContentTypeId=0x01040013F84DBAA87D6C4FA8DC4B6E66D04911>

<http://freemeteo.com/default.asp?pid=155&la=11&gid=2800866&monthFrom=3&yearFrom=2013&sid=064310>

¹⁷ Seys, P. & Auman S. - Jaarverslag 2012 Nachtopvang en Nachtopvang+.

¹⁸ http://www.artevelde.be/nl/index.php?option=com_content&task=view&id=56&Itemid=134

¹⁹ http://www.vvsg.be/sociaal_beleid/OCMW-dienstverlening/bevoeg_OCMW/Documents/Lijst%20erkende%20onthaaltehuizen%202009.pdf

In 2010 werden er in het Gentse 324 **gezinnen** uit hun huis gezet.²⁰

Gezinnen hebben kinderen.

De nachtopvang gaat pas open om 21u. Ouders moeten met hun kroost tot 21u op straat rondzwerven. Dakloze kinderen zijn ook schoolplichtig. Waarschijnlijk worden zij verondersteld om hun huiswerk maken in de wachtzaal van Gent Sint-Pieters.

De vraag om hieraan iets te veranderen krijgt tot op heden geen gehoor.

Dit is misschien nieuws voor veel mensen maar daklozen zijn verrassend **doordeweeks**. Zij worden uitgezet terwijl de burens uit hun raam hangen, maar zij voelen ook schaamte. Zij voelen zich vuil omdat ze net zoals jij en ik heel goed weten wat een dagelijkse douche is. Zij zijn kieskeurig over de plek waar ze slapen. Het nachtlawaai in de daklozenopvang is voor hen even moeilijk weg te cijferen als voor mij. Ook daklozen slapen liever niet naast een junkie.

...

In de laatste dagen van 2010 kraakten actievoerders dit beluik.

Stad Gent, de eigenaar, had deze huizen jarenlang laten leeglopen, gelaten wachtend op een koper die nooit kwam.

Vier maanden lang zouden dertig volwassenen en vijftien kinderen hier onderdak krijgen.

Ik had nog nooit zoiets gezien. Politiek actieve jongeren die de kou en de flikken trotseren om een onbenut, bijna ongewenst goed te herverdelen aan mensen die het nodig hebben.

Daniël Termont deelde mijn enthousiasme niet.

Zoals wel vaker in geval van gekraakt stadspatrimonium werd zo vlug mogelijk een **juridische uitzettingsprocedure** gestart.

Het gas werd afgesloten om veiligheidsredenen. Een klassieker.²¹

Een public relationsmachine schoot in gang.

Onder druk van de publieke opinie beweerde de stad Gent dat ze samen met CAW Artevelde zouden zoeken naar een sociaal doel voor de citéwoningen.²² Doordat de woningen niet voldeden aan de wooncode – weer die wooncode - en het CAW sowieso niet over de middelen beschikte om te verbouwen, bleek deze belofte een holle doos.

De rechtszaak werd verloren. De uitzetting dreigde.

In de nacht van 5 mei 2011 kwamen tientallen activisten uit België en daarbuiten naar hier afgezakt om leegstaande panden te vinden voor de families die werden uitgezet.

Niettegenstaande die golf van solidariteit, werden in twee gejaagde nachten nog altijd niet genoeg leegstaande panden gevonden om alle families te huisvesten.

Twee gezinnen stonden zomaar op straat. Eén gezin werd na een dag door een knokploeg uitgedreven.

Hier kwam een lang hekken. En onder auspiciën van toenmalig schepen van Facility Management, Christophe Peeters, kreeg **antikraakfirma** Entrakt de opdracht om hier de leegstand te bewaken.

²⁰ qa.lokaalsociaalbeleidgent.be/LSB/.../uithuiszetting.pdf

²¹ 5 januari 2011 - De Wereldmorgen - Stad Gent sluit gas af bij krakers Spitaalpoortstraat.

²² 5 mei 2011 – Het Nieuwsblad - Misschien slapen we vannacht in het park.

“Het beluik wordt verkocht in één geheel”, zei Peeters toen, en ik citeer: “We hopen die zaak in 6 maanden af te ronden”. Deze zomer, 28 maanden later, werd het laatste huisje apart verkocht.²³

Het zoveelste verpatste stukje stadspatrimonium.

De recente kraak van het **Gentbrugse kasteel de Pélichy** – ook stadseigendom, ook liever leeg dan bewoond - zou twee jaar later volgens krek hetzelfde scenario verlopen. Zonder de loze belofte dat er nog een sociale bestemming gezocht werd. Die leugen hadden ze inmiddels afgeleerd.

Ook in kasteel de Pélichy zit nu een antikraakfirma. Een bedrijf dat geen huurcontract aanbiedt en m.a.w. geen huurdersrechten hoeft te respecteren. Een bedrijf dat zich ook de vrijheid permitteert om kandidaat-bewoners op zulke strenge criteria te selecteren dat zwangere vrouwen en mensen met kinderen, huisdieren of een te laag inkomen niet eens in aanmerking komen.²⁴

De stad betaalt meer dan **30.000 € per jaar aan antikraakfirma's** om haar panden kraakvrij te houden.²⁵

Er is een belofte uitgesproken om leegstaande panden eerst ter beschikking te stellen aan **vzw's**. Die belofte wordt min of meer gehouden. In het kasteel bijvoorbeeld, werden twee kamers gebruikt door de Stichting Keizer Karel om hun middeleeuwse kostuums op te slaan. Het creëren van opslagruimtes en ateliers schijnt op die manier een primaire bekommernis te zijn...men kan zich afvragen of een stad met een dermate grote woningnood niet beter een absolute prioriteit van onderdak zou maken.

Ten langen leste zien we dat de bepaalde brave vzw's een speelbal worden tussen thuisloze gezinnen die willen kraken en de politiek die hen als leegstandsbeheerders wil inschakelen.

Ik heb blijvend contact gehad met de familie die daags na de ontruiming met een knokploeg te maken kreeg. Zij hebben de voorbije twee jaar in 5 verschillende panden gewoond.

Als er ooit een rechtse coalitie aan de macht komt - of liever: wanneer dat gebeuren zal - als het wetsvoorstel van Mathias De Clercq het haalt en **kraken wordt strafbaar** gemaakt, dan moet de stad zijn opvang minstens vervijfvoudigen...of erkennen dat er nog meer volk onder de sterrenhemel slaapt.

Dok Noord: Gentrificatie²⁶

Hier bouwt men Dok Noord, een immobiliënproject dat, eenmaal voltooid – en ik citeer – “zal zorgen voor een echte **Docklands** in Gent”.²⁷ The Docklands; één van de meest onbetaalbare wijken in Londen, waar de oude armoede verdreven werd om plaats te maken voor blinkende nieuwe yuppieflats.

²³ 6 mei 2011 - Laatste Nieuws - Kraken in Gent wordt moeilijker.

²⁴ http://krakengent.squat.net/?page_id=2

²⁵ 13 april 2013 – Het Nieuwsblad - Politie telt 96 kraakpanden in Gent.

²⁶ Voor dit deel werd veel geleend uit ‘Gentrificatie als strategie van stadsvernieuwing’ van Bart Van Bouchaute. Primaire bronnen uit dit werk werden niet geraadpleegd en worden hier dus niet apart vermeld.

²⁷ <http://www.doknoord.be/dok-noord>

Op deze plek komt een winkelcentrum, een evenementenhal en theaterzaal, kantoorgebouwen voor start-ups en gevestigde bedrijven en woningen: 210 parkappartementen en 20 duplexlofts.

O ja, en ook nog 30 sociale woningen.

13 % sociaal dus. Ook al wil men op termijn in het Gentse tot 20% evolueren.²⁸

Dit is de ground zero van een nakend gentrificatieproject.

Wat is gentrificatie?

Simpel gesteld: de oorspronkelijke arbeiders vertrekken. De wijk wordt opgekocht door de midden- en hogere klassen.

De term ruikt naar sociale verdringing en doet vragen rijzen over sociale rechtvaardigheid in de stad.

Voor **rechtse** politici is dit een spijtig maar onvermijdelijk proces, een logisch gevolg van evoluties in de stedelijke huizenmarkten.

Linkse centropartijen staan doorgaans kritischer tegenover gentrificatie maar laten het niettemin afweten op het vlak van strijdbaarheid.²⁹

Stadsbesturen zoals dat van Gent houden bijvoorbeeld erg van het fetisjbegrip ‘**sociale mix**’; de gewenste mengeling van nieuwe welvarende gezinnen in stadsbuurten naast de meer arme inboorlingen van vanouds. Zo zou iedereen uit elke sociale klasse zijn baat kunnen halen uit de gentrificatie.

In de realiteit getuigt dit echter van een eerder naïeve visie of een cynische ingesteldheid en leidt gentrificatie niet tot een mix maar tot segregatie (rijk wordt van arm gescheiden in dezelfde wijk) of assimilatie (de middenklassencultuur begint de nieuwe norm te dicteren). Sociale verdringing wordt niet uitgeroeid maar versterkt.³⁰

Cru gesteld: een arbeider of een werkloze vaart er zelden goed bij dat de yuppies zijn buurt ontdekken en komen opwaarderen.

Er zijn in Gent sinds de jaren ‘70 twee soorten gentrificatie aan de gang:

De **stille** soort, waarbij rijkere individuen het ene pand na het andere opkopen en opknappen.

En de **harde** gentrificatie vanuit een publiek-private samenwerking, waarbij projectontwikkelaars in de historische gordel van Gent luxueuze appartementscomplexen bouwen in samenwerking met Sogent, het autonoom Stadsontwikkelingsbedrijf van Stad Gent.³¹

Dit gebeurt via **prestigeprojecten** op lege plekken, zoals in de buurt rond het Sint-Pietersstation of hier op de Oude Dokken.³²

Complexe of kleinschalige projecten om de wijk leefbaarder te maken, worden vaak stiefmoederlijk behandeld doordat de prioriteit aan grootschalige luxeprojecten gegeven wordt.

Kortom: een gegoede middenklasse zonder hoge woningnood wordt aangetrokken ten koste van kwetsbare groepen met een zeer reële nood aan huisvesting. Niet echt een sociaal rechtvaardige stadspolitiek, dus.³³

²⁸ 23 maart 2013 – Nieuwsblad – Na tien jaar stilstand nu toch meer sociale woningen.

²⁹ 2011-2012 - Bart Van Bouchaute – Masterproef Politieke Wetenschappen - Gentrificatie als strategie van stadsvernieuwing, p. 7.

³⁰ idem, p. 12

³¹ idem, p. 96

³² idem, p. 58

³³ idem, p. 100

Recht evenredig met deze ontwikkelingen komt de wild om zich heen slaande bouw van **studentenflats** in universiteitsstad Gent.

Afgezien van de vele politieke maatregelen om woningen uit de hebbelijke klauwen van studenten te houden, heeft een immoreus als **Upgrade Estate** vrij spel gekregen om overal in de stad enorme buildings neer te poten ten dienste van de meer bemiddelde student of als opbrengsteigendom voor hun ronduit rijke ouders.³⁴

Nog een laatste opmerking over de mooie **fietsbrug** die daar ligt.

Ik heb Derde Wereldstudie gedaan aan de unief. Uit dat ganse jaar heb ik misschien maar één casus onthouden.

In de overbevolkte hoofdstad van een ontwikkelingsland moet er een brug over de rivier gelegd worden...

In het noorden van de stad bevindt zich een volksbuurt met aan de overkant van de stroom een drukke markt.

In het zuiden ligt een administratief centrum met op de andere oever een residentiële wijk. Waar wordt die brug gebouwd?

Die komt in het zuiden te liggen en tienduizenden have-nots zullen elke dag kilometers moeten omlopen.

Het gemak en de snelheid waarmee deze fietsbrug op Dok Noord er gekomen is, blijft me verbazen. Het ding is waarschijnlijk een voorsmaakje van wat komen gaat, een extra stimulans voor de geplande werken.

Terwijl honderden fietsende pendelaars dagelijks kilometers moeten omrijden om bijvoorbeeld van Merelbeke naar het Sint-Pietersstation te raken.

C-Plus: De Huurtragedie

We bevinden ons hier voor een van de vele panden van misschien wel de grootste **huisjesmelker** van Gent: C-Plus.

Hoeveel panden dit kleine kantoortje precies in portefeuille heeft, is net zo onduidelijk als de **eigendomsstructuur** die erachter schuilgaat. Een groot deel van het C-Pluspatrimonium zou toebehoren aan één rijke oude dame die geen zier geeft om huurdersrechten, zolang ze maar haar geld krijgt.

Zeker is dat er tientallen griezelverhalen circuleren over schimmel en ongerepareerde afvoerbuizen in C-Plushuizen. En dat C-Plus woekerprijzen vraagt omdat het bedrijfje toch niet maalt om een half jaartje meer of minder leegstand.

De **private huurmarkt** is een slagveld. De prijzen zijn geëxplodeerd. Het aandeel van de huur in het budget van een onbemiddelde stadsbewoner is nagenoeg onhoudbaar geworden.

De minimumuitkering van een alleenstaande werkloze schommelt rond de 953€. Bruto.³⁵

De gemiddelde huurprijs van een private huurwoning in Gent bedroeg in 2007 al tussen de € 450 en € 510, afhankelijk van de bron.³⁶

Het **beleid** reageert alsof het een tanker met de handen wil tegenhouden.

Er zijn vooral pogingen om de markt te masseren tot meer sociale maatregelen zonder de eigenaars voor het hoofd te stoten en het privé-initiatief te belemmeren.

³⁴ 22 september 2012 - Nieuwsblad - De grootste kotbaas van Gent.

³⁵ http://www.armoedebestrijding.be/cijfers_minimum_uitkeringen.htm

³⁶ 2009 – Dienst Wonen en de Dienst Stedebouw en Ruimtelijke Planning van de Stad Gent - Samenvatting van de Gentse Woonstudie, p. 35.

Een enigszins verstaanbare keuze, want de eigenaars zijn koningen en vastgoed is goud.

Gezinnen met een laag inkomen die al vijf jaar of langer op een sociale woning wachten, krijgen sinds 1 augustus 2012 in sommige situaties een Vlaamse **huurpremie**. Dit is eerder een rechtstreeks gevolg van het falen op het sociale woningvlak dan wat anders. Bovendien zijn er strenge voorwaarden verbonden aan het krijgen van zo'n premie: De huurprijs bedraagt maximaal 550 euro en de woning moet conform de woonnormen zijn.³⁷ Krotbewoners krijgen dus geen premie. Ook is het zo dat je recht berekend wordt o.b.v. je loon van 2 jaar voordien. Dus plotse werklozen kunnen het schudden.

Naast de huurpremie, heb je de **huursubsidie**, feitelijk een verhuissubsidie. Enkel voor de gelukkige uitverkorenen wiens woning onbewoonbaar, ongeschikt of overbewoond werd verklaard door de burgemeester.³⁸

En dan heb je nog het **huurgarantiefonds**, dat voor de verhuurders werd opgericht, opdat die hun huurgaranties zouden ontvangen in deze barre tijden van wanbetalingen. Opdat huren ook voor de eigenaar aantrekkelijk zou blijven.³⁹

Het lijken allemaal tegemoetkomingen aan de markt, ingegeven door een reformistische, neoliberale ideologie en door een misschien terechte angst dat de ontmoediging van privé-investeringen op de huurmarkt een nog grotere ramp zou betekenen.

Het Oud Klooster: Een Verhaal Apart

We bevinden ons momenteel in het oude klooster, het vroegere huis Emmaüs waar bejaarde daklozen werden opgevangen.

Deze vleugel en het gebouw achter me bevatten samen tientallen kamers met werkend sanitair. Er zijn twee comfortabele appartementen en een industriële keuken. Naast deze binnenkoer ligt er ook nog een prachtige groene tuin achter het gebouw.

Dit complex is **eigendom** van de Zusters Kindsheid Jesu, maar zij gaven het in **erfpacht** aan **CAW-Visserij**.

Toen de Slovaakse families die hier nu wonen het Emmaüs kraakten in de nacht van 17 juni jongstleden, kregen ze dus met het CAW te maken.⁴⁰

In de maanden die volgden zette de Beweging Recht op Wonen zich in voor een onderhandelde oplossing. Het CAW verzette zich hevig en wierp op dat dit hun plannen dwarsboomde.

³⁷ <http://www.cm.be/diensten-en-voordelen/handicap/wonen/huurpremie.jsp>

³⁸ <http://www.vlaanderen.be/nl/bouwen-wonen-en-energie/huren-en-verhuren/tegemoetkoming-de-huurprijs-huursubsidie>

³⁹ 26 december 2012 – Gazet van Antwerpen - Vlaamse regering keurt huurgarantiefonds goed.

⁴⁰ 1 augustus 2013 – Het Nieuwsblad - Oud klooster in Muide gekraakt door Roma.
& 24 augustus 2013 – De Wereldmorgen - Akkoord Gents klooster.

Sociaal-artistieke organisatie **Rocsa** was namelijk reeds een tijdje in onderhandeling om een deel van het klooster als opslag te gebruiken – kwestie van leegstaand stadspatrimonium een bestemming te geven, herinner u.

Maar Rocsa ging aan de kant van de krakers staan.

Rocsa, samen met 3 vzw's uit de schoot van de Beweging Recht op Wonen; Victoria Deluxe, Samenlevingsopbouw, en Vluchtelingenwerk Gent begon **onderhandelingen**, en bijwijken een openlijke **oorlog** met het CAW.

Het heeft er een tijdje erg grimmig uitgezien. Er werd met brandveiligheidsverslagen geschermd. De baas van Victoria raadde de baas van het CAW aan om waspoederfabrikant te worden.⁴¹

De rechtszaak ter uitzetting slofte het laatste stadium in.

In die periode schreef ik een prozatekstje dat misschien de ernst van de toenmalige situatie kan illustreren.

Maak je geen zorgen, 't is niet te lang en het rijmt niet.

“Gent is thuis

De man draagt de naam van een vader uit de Bijbel.

Zwaar op de arm heeft hij zijn jongste zoon. Zwaar op mijn arm zit mijn eerstgeboren dochter.

In een kindse taal bespreken we grottemensenzaken.

“Waarom Gent?,” vraag ik zo terloops mogelijk.

Waarom niet Brussel, waar de anonimiteit de overlevingsstrijd verzachten kan.

Waarom niet Diksmuide, waar de gastvrijheid misschien nog onontgonnen is.

De man haalt zijn schouders op zoals mannen in de Balkan hun schouders ophalen.

“Gent is thuis.”

Tien jaar kraakt hij hier al, hij en zijn gezin. Tien winters als verstekelingen.

Zijn oudste zoon was toen vijf.

De rest van zijn kinderen werd onderweg verwekt. Tien jaar tussen de deurwaarders, de huisjesmelkers, de nachtopvangvrijwilligers, de activisten. Tien jaar tussen de loszittende stopcontacten, een tentzeil in het stadspark, het luipaardvel van schimmel op de muren van de kinderkamer.

Met vijftig wonen ze hier nu samen. Drie bevriende families. Vijfentwintig kinderen.

Thuislozen in een pand bestemd voor jaren leegstand.

Ik beeld me barricades in waar de kinderen nu spelen. Ik hoor al de stilte na de inval.

Nu ken ik het lawaai dat krakers maken.

Het klinkt onaangenaam; hol en krassend.

Alsof een beer de deur probeert.

En ik ken de zenuwen van krakers. Ik heb hen bezig gezien. Ineengedoken bij slecht licht, ademend in hun rechtopstaande kraag. Op het sein van de uitkijk werden het burgers, nachtelijke passanten op weg naar een verwarmd huis.

In de vriesnacht zijn krakers niet bang om op heterdaad betrapt te worden. Het beven van hun naakte vingers is niet te wijten aan angst voor de cel. Nee, die toegeklemde kaak, de rilling in die schouders tegen de deurstijl, dat is de jacht, de onrust om tenminste vannacht niet meer op straat te moeten slapen.

De zoon trekt als een hond aan de arm van de man. Hij wil los; het huis door, de tuin in.

We kijken somber op hem neer.

Tien jaar. Dat is langer dan ik Gentenaar ben.

⁴¹ 20 augustus 2013 - De Morgen - We willen een huis zoals iedereen.

Niemand heeft mij ooit terloops die vraag gesteld: Waarom Gent.”

Op vrijdag 23 augustus, na bemiddeling van schepen Decruyenaere en burgemeester Termont die als deus ex machina zijn goed hart toonde, kwam er een oplossing uit de bus: dankzij een ‘bezetting ter bede’ mogen de families blijven tot 30 juni 2014.

Wij bevinden ons daarom in het grootste **Housing First**-experiment van het Gentse, gebaseerd op het principe dat thuislozen eerst en vooral een dak boven hun hoofd moeten krijgen.⁴² De rest komt later.

Wat er na 30 juni 2014 gebeuren zal, weet niemand. Maar om nog ongastvrijer te zijn dan het verleden, zal de toekomst verdomd hard zijn best moeten doen.

Ik dank jullie allen.

Jelle Joseph, 27 oktober 2013, Gent

⁴² 24 augustus 2013 – De Wereldmorgen - Akkoord Gents klooster.